

Usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 10.07.2002, sp. zn. 6 To 406/2002, ECLI:CZ:KSPL:2002:6.TO.406.2002.1

Číslo: 35/2003

Právní věta:

Finanční prostředky zajištěné na účtu banky podle § 79a odst. 1 tr. ř. nelze vydávat či vracet za použití obecného ustanovení § 80 odst. 1 tr. ř. Speciální ustanovení § 79a tr. ř. o zajištění peněžních prostředků na účtu banky předpokládá toliko zrušení či omezení zajištění ve smyslu § 79a odst. 3 tr. ř., popřípadě nakládání se zajištěnými prostředky v rámci výkonu rozhodnutí za podmínek uvedených v poslední větě ustanovení § 79a odst. 2 tr. ř.

Soud: Krajský soud v Plzni

Datum rozhodnutí: 10.07.2002

Spisová značka: 6 To 406/2002

Číslo rozhodnutí: 35

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Zajištění peněžních prostředků na účtu banky

Předpisy: § 79a tr. ř.
§ 80 odst. 1 tr. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Krajský soud v Plzni ke stížnostem odsouzených R. K. a jeho otce J. K. zrušil v usnesení Okresního soudu Plzeň-město ze dne 28. 5. 2002 sp. zn. 1 T 41/96 výrok o vydání částek 3 318 458,42 Kč a 2 135 000 Kč společnosti E., s. r. o., se sídlem v P. a okresnímu soudu uložil, aby o věci znovu jednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Napadeným usnesením Okresního soudu Plzeň-město ze dne 28. 5. 2002 sp. zn. 1 T 41/96 předseda senátu podle § 79a odst. 4 tr. ř. zamítl žádost odsouzeného R. K. o zrušení zajištění peněžních prostředků na korunovém účtu č. X verze k účtu: Y majitele R. K. vedeného u Č. o. b., a. s. Dále podle § 80 odst. 1, věty druhé, tr. ř. rozhodl o vydání jednak částky 3 318 458,42 Kč (sestavující jednak z částky 2 296 060,42 Kč, jednak z částky 1 000 000 Kč na vytvořeném termínovaném vkladu spolu s částkou po jeho splatnosti), vedené na korunovém účtu č. X verze k účtu Y majitele R. K., vedeného u Č. o. b., a. s., jednak částky 2 135 000 Kč zajištěné v příručním trezorku při domovní prohlídce

provedené dne 13. 7. 1999 v bytě K. B. v P. předané v pobočce K. b. P. na korunový účet Okresního státního zastupitelství Plzeň-město č. X, variabilní symbol Y, společnosti E., s. r. o., se sídlem v P. Konečně pod bodem 3. výroku rozhodnutí rozhodl předseda senátu okresního soudu podle § 80 odst. 1, věty první, tr. ř. tak, že se J. K. vrací fialový příruční trezorek zajištěný při domovní prohlídce provedené dne 13. 7. 1999 v bytě K. B. v P.

Proti tomuto usnesení podali včasné stížnosti odsouzený R. K. a jeho otec J. K. Odsouzený R. K. předně naprosto odmítá, že finanční prostředky, které byly zajištěny jednak na jeho korunovém účtu, jednak nalezeny při domovní prohlídce, by pocházely z trestné činnosti jeho či Š. Č. Nevyhovění jeho žádosti a následné vydání výše uvedených částek společnosti E., s. r. o., považuje za naprosto nedůvodné. Finanční hotovost ve výši 2 135 000 Kč patří jeho otci J. K. Společně odmítají názor soudu, že zde není pochyb o uplatněném nároku jmenované společnosti. Otec odsouzeného již v prvním výslechu před vyšetřovatelem uvedl, že si své úspory nechtěl ponechávat v bytě svého trvalého bydliště, kde stále bydlí jeho bývalá manželka. Odsouzený dále namítá, že okresní soud vůbec nerozhodoval o jeho žádosti a nedůvodně vydal finanční hotovost uvedené společnosti. Již vůbec nechápe, z jakého titulu byly uvedené společnosti vydány další finanční prostředky v celkové částce 3 318 458,42 Kč. Pokud o vydání této částky okresní soud rozhodl, učinil tak bez zákonného důvodu. Odsouzený navíc nechápe, z jakého titulu byly vydány rovněž výnosy spojené s termínovaným vkladem (částka 1 000 000 Kč). Odsouzený od počátku uváděl, že zajištěné finanční prostředky nemají žádnou souvislost s jeho trestnou činností. Nejsou zde žádné konkrétní důkazy o tom, že by pocházely z trestné činnosti spáchané Š. Č. Proto navrhuje, aby krajský soud napadené usnesení zrušil a rozhodl tak, že jeho žádosti o zrušení zajištění finančních prostředků na korunovém účtu se vyhovuje.

Prostřednictvím dalšího obhájce odsouzený R. K. namítl, že vůči odsouzené Š. Č. má společnost E., s. r. o., pravomocný regresní nárok. U Okresního soudu Plzeň-město podala civilní žalobu evidovanou pod sp. zn. 14 C 190/20001, v níž uplatňuje stejnou částku, o jaké bylo rozhodováno v napadeném usnesení. Z trestního řízení proti Š. Č. nelze dovodit jistotu, či alespoň rozumnou pravděpodobnost, že peníze v hotovosti i na účtech zajištěné u stěžovatele nebyly jeho nebo jeho otce a že pocházely z trestné činnosti odsouzené Č. Je nelogické, aby si otec stěžovatele u něj uschoval prázdný trezorek a ten aby byl ještě uložen tak, aby nemohl být nalezen. Jmenovaný u svého syna ukryl prostředky, o nichž jeho bývalá manželka neměla vědět. Napadené usnesení je vnitřně rozporné, akcentuje na jedné straně, že se stěžovatel choval k odsouzené Č. hrubě a fyzicky ji napadal, na straně druhé považuje za jisté, že ta si (asi za odměnu) k takovému člověku uschovala odcizené peníze. Zásadně je třeba odmítnout domněnku o tom, že kdyby byl totiž trezorek nalezen při první domovní prohlídce u stěžovatele a ne až při druhé, byl by trezorek určitě zajištěn. Prohlídky byly provedeny brzy po sobě, nekvalitní práci orgánů trestního řízení nelze použít proti stěžovateli. V jeho trestní věci nebylo o těchto prostředcích rozhodováno a rozhodnutí je již přitom pravomocné. Stěžovatel považuje napadené usnesení za nezákonný pokus nahradit občanskoprávní řízení a rozhodnutí efektivně zkráceným řízením vykonávacím. Proto nezbyvá, než zajištěné prostředky vydat stěžovali, případně jeho otci.

Otec odsouzeného J. K. uvedl, že stížnost zdůvodní dodatečně (pro služební cestu v zahraničí), dosud tak však neučinil.

Krajský soud v Plzni přezkoumal podle § 147 odst. 1, 2 tr. ř. správnost těch výroků napadeného usnesení, proti nimž stěžovatelé směřovali podané stížnosti, jakož i řízení předcházející, a dospěl k těmto závěrům:

Předně je třeba konstatovat, že žádné námítky nebyly vzneseny proti třetímu výroku napadeného usnesení, jímž bylo vysloveno, že se podle § 80 odst. 1 tr. ř. vrací J. K. příruční trezorek. V daném směru tudíž nebylo nutné napadené usnesení přezkoumávat.

Dále je třeba konstatovat, že v souladu se zákonem předseda senátu okresního soudu zamítl žádost odsouzeného R. K. o zrušení zajištění peněžních prostředků. Podle § 79a odst. 4 tr. ř. má sice odsouzený R. K. právo kdykoliv žádat o zrušení nebo omezení zajištění, nicméně pro takový postup dosud není jakýkoliv důvod. Za takový důvod rozhodně nelze považovat skutečnost, že odsouzený byl podmíněně propuštěn z výkonu trestu odnětí svobody, případně že jeho trestní stíhání bylo pravomocně skončeno. Podle § 79a odst. 3 tr. ř. lze zajištění zrušit, nebo omezit, jestliže zajištění peněžních prostředků na účtu pro účely trestního řízení již není třeba nebo zajištění není třeba ve stanovené výši. Trestním řízením se přitom rozumí (podle § 12 odst. 10 tr. ř.) řízení podle trestního řádu. Jde o pojem a období širší oproti trestnímu stíhání, jímž se rozumí úsek řízení do právní moci rozsudku, případně jiného rozhodnutí orgánu činného v trestním řízení ve věci samé.

Na zajištěné peněžní prostředky přitom uplatňuje nárok jak odsouzený R. K., tak i společnost E., s. r. o., se sídlem v P., byť ta tak dosud neučinila v probíhajícím trestním řízení, nýbrž u téhož okresního soudu v řízení civilním pod sp. zn. 14 C 190/2001. V popsané situaci zde nejsou podmínky pro rozhodnutí o zrušení zajištění peněžních prostředků a soud prvního stupně správně podanou žádost zamítl. Lze mu vytknout toliko to, že blíže své rozhodnutí neodůvodnil. Odůvodnění napadeného usnesení je sice poměrně obsáhlé, nicméně zhodnocení zjištěného stavu je obsaženo pouze v několika posledních řádcích.

Akceptoval-li stížnostní soud ne zcela dostatečné odůvodnění napadeného usnesení ve vztahu k prvnímu výroku, zejména pro jeho věcnou správnost, nemohl již stejně postupovat ve vztahu k výroku druhému. Tímto výrokem bylo ve smyslu § 80 odst. 1 tr. ř. rozhodnuto o vydání jednak částky 3 318 458,42 Kč vedené na korunovém účtu odsouzeného R. K. a zajištěné podle § 79a odst. 1 tr. ř. a jednak částky 2 135 000 Kč zajištěné v příručním trezorku při domovní prohlídce dne 13. 7. 1999, tedy odňaté postupem podle § 79 odst. 1 tr. ř.

Prvně jmenované rozhodnutí je v rozporu se zákonem, byť z jiných důvodů, než namítá odsouzený R. K. Ustanovení § 80 odst. 1 tr. ř. (použité okresním soudem) totiž pamatuje pouze na ty případy, kdy byla ve smyslu § 78 tr. ř. vydána nebo podle § 79 tr. ř. odňata věc, které již k dalšímu řízení není třeba. Toto ustanovení je použitelné na peněžní částku zajištěnou při domovní prohlídce a následně odňatou, nikoliv však na finanční prostředky zajištěné ve smyslu § 79a odst. 1 tr. ř. Ustanovení § 79a tr. ř. o zajištění peněžních prostředků na účtu u banky (jako ustanovení speciální) předpokládá toliko zrušení či omezení zajištění ve smyslu § 79a odst. 3 tr. ř., a případně jejichž použití ve smyslu poslední věty ustanovení § 79a odst. 2 tr. ř. V popsaném případě lze s peněžními prostředky, na které se vztahuje rozhodnutí o zajištění, nakládat v rámci výkonu rozhodnutí jen po předchozím souhlasu soudce a v přípravném řízení státního zástupce. Z ustanovení věty čtvrté § 79a odst. 2 tr. ř. pak vyplývá, že použití zajištěných peněžních prostředků není vyloučeno na úhradu pohledávek, které jsou předmětem výkonu soudního nebo správního rozhodnutí. Ustanovení § 79a tr. ř. pak blíže nekonkretizuje, zejména výslovně neuvádí, jak má být postupováno v případě, že vyjde najevo, že peněžní prostředky zajištěné na účtu byly určeny ke spáchání trestného činu, nebo k jeho spáchání byly užity, nebo jsou výnosem z trestné činnosti. Podle názoru stížnostního soudu však tyto peněžní prostředky nelze vydávat či vracet za použití ustanovení § 80 odst. 1 tr. ř. a postupovat tak, jak to učinil soud prvního stupně. Z ustanovení § 79a tr. ř. lze dovodit, že lze toliko zajištění peněžních prostředků zrušit, případně omezit, eventuálně lze zajištěné prostředky použít na úhradu pohledávek, které jsou předmětem výkonu soudního nebo správního rozhodnutí.

To v projednávaném případě znamená, že okresní soud vyčká, zda mu společnost poškozená trestnou činností již odsouzené Š. Č. předloží příslušný exekuční titul, a poté bude postupovat způsobem předpokládaným zákonem. Stejně by mohl postupovat tehdy, pokud by takový exekuční titul předložila jiná oprávněná osoba. V projednávaném případě se tak v případě poškozené společnosti může stát po pravomocném rozhodnutí ve věci Okresního soudu Plzeň-město sp. zn. 14 C 190/2001.

Jak již bylo konstatováno, přichází v úvahu postup podle § 80 odst. 1 tr. ř. v případě peněžních prostředků zajištěných při domovní prohlídce provedené dne 13. 7. 1999 v bytě K. B. Uvedený byt v době domovní prohlídky užívali odsouzený R. K. a Š. Č. odsouzená v jiném řízení rozsudkem Krajského soudu v Plzni ze dne 11. 2. 2000 sp. zn. 33 T 13/99 ve spojení s rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 3. 8. 2000 sp. zn. 4 To 15/2000. Předseda senátu okresního soudu rozhodl o vydání zmiňované částky společnosti E., s. r. o., se sídlem v P. Své rozhodnutí však (jak již bylo shora konstatováno) blíže neodůvodnil a nevypořádal se se všemi okolnostmi významnými pro rozhodnutí. V daném směru je nutno (byť zčásti) námitky stěžovatelů posuzovat za důvodné. Ti předně namítají, že nebylo prokázáno, že by odňaté finanční prostředky pocházely z trestné činnosti odsouzené Š. Č. S touto námitkou se okresní soud v zásadě vyrovnal, nicméně se nezabýval otázkou, zda lze v řízení proti odsouzenému R. K. rozhodovat ve smyslu § 80 odst. 1 tr. ř. o věci, která byla dnes již odsouzenou Š. Č. získána trestnou činností projednávanou v jiné trestní věci. Stížnostní soud je toho názoru, že takovému postupu žádné ustanovení trestního řádu nebrání, nicméně povinností soudu prvního stupně bude zkoumat, zda při provedení domovní prohlídky v bytě K. B. a při následném odnětí věci bylo postupováno v souladu s příslušnými ustanoveními trestního řádu.

Soud prvního stupně se musí také blíže vypořádat s námitkou, že zde jsou pochybnosti o tom, zda odňaté peněžní prostředky pocházejí z trestné činnosti odsouzené Š. Č. Ve smyslu § 80 odst. 1, věty třetí, tr. ř. se totiž při pochybnostech věc uloží do úschovy a osoba, která si na věc činí nárok, se upozorní, aby jej uplatnila v řízení ve věcech občanskoprávních. Jestliže právo k věci uplatňuje více osob, je nezbytné jako předběžnou otázku ve smyslu § 9 odst. 1 tr. ř. vyřešit, zda osoba, která uplatňuje právo na vydání věci, toto právo skutečně má a zda o právu na věc není pochyb. Přitom se postupuje zejména podle předpisů civilního práva a příslušný orgán, v daném případě soud prvního stupně, si musí opatřit potřebné důkazy pro své rozhodnutí. Při pochybnostech o právu k věci nemůže a ani nesmí dojít k vydání věci, neboť soud je v takovém případě povinen věc uložit do úschovy. V takovém případě rozhodne ve smyslu § 80 odst. 3 tr. ř. o uložení do úschovy předseda senátu. Do úvahy je přitom třeba vzít i to, že pochybnosti o právu k věci zde jsou zpravidla tehdy, když právo k věci uplatňuje další osoba, popř. více osob. V daném směru musí proto soud prvního stupně nové rozhodnutí přesvědčivě odůvodnit, když v zásadě přichází do úvahy jak rozhodnutí o vydání věci poškozené společnosti, tak i rozhodnutí o uložení věci do úschovy. Naproti tomu vrácení věci osobě, které byla odňata, přichází v úvahu v současném stadiu řízení pouze tehdy, pokud by okresní soud dospěl k závěru, že věc nebyla odňata v souladu se zákonem.

Další námitky stížnosti odsouzeného R. K. nepovažuje stížnostní soud za opodstatněné, vyjma té, že okresní soud rozhodl o vydání částky 3 318 458,42 Kč poškozené společnosti, byť se domáhala vydání toliko částky 2 135 000 Kč. V daném směru však odkazuje stížnostní soud na předchozí část odůvodnění rozhodnutí krajského soudu, v níž označil vydání peněžních prostředků zajištěných na účtu u banky za nezákonné.

Nechápe-li však stěžovatel, z jakého titulu byly vydány rovněž výnosy spojené s termínovaným vkladem, je třeba uvést, že v takových případech se dříve odňatá peněžní částka a později složená na bankovní účet vrací včetně úroků, jež vynesla (srovnej č. [40/1996](#) Sb. rozh. tr.).

Veden těmito úvahami zrušil Krajský soud v Plzni napadené usnesení v jeho druhém výroku (o vydání shora popisovaných částek) a okresnímu soudu uložil, aby o věci znovu jednal a rozhodl. Přitom ve výrocích označených body 1. a 3. nedoznalo napadené usnesení žádných změn.